

UCHWAŁA

Dnia 13 sierpnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Wiesław Kozielowicz (przewodniczący,
sprawozdawca)

SSN Barbara Skoczowska

Ławnik SN Marek Molczyk

Protokolant starszy inspektor Łukasz Kaczmarek

po rozpoznaniu na jawnym posiedzeniu, w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej w dniu 13 sierpnia 2025 r., bez udziału stron, w kwestii zarządzenia Wiceprezesa Sądu Okręgowego w [...] z dnia 1 sierpnia 2025 r., sygn. [...], w przedmiocie natychmiastowej przerwy w wykonywaniu przez X. Y. - sędziego Sądu Okręgowego w [...] czynności służbowych

uchwalił:

na podstawie art. 130 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych – dalej powoływana jako u.s.p., X. Y. - sędziego Sądu Okręgowego w [...], zawiesić w czynnościach służbowych do dnia 1 listopada 2025 r.

Marek Molczyk Wiesław Kozielowicz Barbara Skoczowska

UZASADNIENIE

Wiceprezes Sądu Okręgowego w [...] zarządził wobec X. Y. - sędziego Sądu Okręgowego w [...], przerwę w pełnieniu czynności służbowych do dnia 31 sierpnia 2025 r. W uzasadnieniu zarządzenia z dnia 1 sierpnia 2025 r., sygn. [...], wskazał, iż zarządzenie natychmiastowej przerwy jest konieczne z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości, gdyż X. Y. - sędzia Sądu Okręgowego w [...], została w dniu 31

lipca 2025 r. zatrzymana wobec podejrzenia popełnienia występku z art. 178a § 1 k.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Instytucja zarządzenia natychmiastowej przerwy w czynnościach służbowych sędziego, określona w art. 130 § 1 u.s.p., głęboko ingeruje w uprawnienia sędziego, gdyż odsuwa go od wykonywania obowiązków służbowych. Co do zasady takie zarządzenia są wydawane przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego. Stosowanie tej instytucji uzasadnia, można powiedzieć usprawiedliwia, wyłącznie potrzeba bezpośredniego, natychmiastowego odsunięcia sędziego od pełnienia przez niego służby sędziowskiej. Z tego punktu widzenia chodzi tu o regulację wyjątkową, także w odniesieniu do przepisu art. 129 § 1 u.s.p., określającego kompetencję sądu dyscyplinarnego do zawieszenia w czynnościach służbowych sędziego, przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne lub o ubezwłasnowolnienie. To zawieszenie, stosownie do art. 132 u.s.p., ustaje z chwilą prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego, chyba, że sąd dyscyplinarny uchylił je wcześniej. Natomiast zawieszenie sędziego w czynnościach służbowych w wyniku uchwały sądu dyscyplinarnego, podjętej w trybie wskazanym w art. 130 § 3 u.s.p., czyli kontroli zarządzenia o natychmiastowej przerwie w czynnościach służbowych sędziego, trwa do dnia wskazanego w takiej uchwale, chyba, że sąd dyscyplinarny uchylił je wcześniej. Zawieszenie w czynnościach służbowych sędziego w tym trybie, nie powinno trwać dłużej niż to jest uzasadnione nagłością przyczyny, zwłaszcza, gdyby nie doszło do wszczęcia wobec sędziego postępowania dyscyplinarnego, czy złożenia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej (por. W. Koziół, Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów. Komentarz, Warszawa 2005, s. 149 – 153). Zawieszenie sędziego w czynnościach służbowych na podstawie art. 130 § 3 u.s.p., jest następstwem kontroli zarządzenia o natychmiastowej przerwie w czynnościach służbowych sędziego wydanego na podstawie art. 130 § 1 u.s.p. Zgodnie z art. 130 § 1 u.s.p.: 1) jeżeli sędziego zatrzymano z powodu schwytania na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa umyślnego, albo 2) jeżeli ze względu na rodzaj czynu dokonanego przez sędziego powaga sądu lub istotne interesy służby wymagają natychmiastowego odsunięcia go od wykonywania

obowiązków służbowych, prezes sądu albo Minister Sprawiedliwości mogą zarządzić natychmiastową przerwę w czynnościach służbowych sędziego aż do czasu wydania uchwały przez sąd dyscyplinarny, nie dłużej niż na miesiąc. Pierwsza z przesłanek skorelowana jest z sytuacją zatrzymania sędziego z powodu schwytania go na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa, o której mowa w zdaniu drugim art. 181 Konstytucji RP. Ten przepis Konstytucji RP pozwala wówczas na zatrzymanie sędziego, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. Druga przesłanka, umożliwiająca zastosowanie unormowania z art. 130 § 1 u.s.p., wiąże się z wykazaniem, iż czyn popełniony przez sędziego, niezwiązany z konkretnymi postępowaniem, jakie dany sędzia prowadzi, jest tego rodzaju, że przekreślałby realne prawo stron do sądu, gdyby ten sędzia nadal pełnił czynności urzędowe.

Poza sporem jest, że w dniu 31 lipca 2025 r. w [...], X. Y. - sędzia Sądu Okręgowego w [...], kierująca pojazdem mechanicznym marki P. o nr rejestracyjnym [...], została zatrzymana, gdyż stwierdzono, iż znajduje się pod wpływem środków odurzających. Wynik badania próbek śliny był dodatni, wskazujący na obecność substancji psychoaktywnej z grupy kokaina. Z opinii sporządzonej w dniu 2 sierpnia 2025 r. przez Zakład Toksykologii Klinicznej i Sądowej Katedry Medycyny Sądowej PUM, wynika iż we krwi pobranej od X. Y. - sędziego Sądu Okręgowego w [...], w dniu 31 lipca 2025 r. , o godz. 20:57, o godz. 21:32 i o godz. 21:57, stwierdzono obecność kokainy w takim stężeniu, iż należy przyjąć, że znajdowała się pod wpływem środka odurzającego, w rozumieniu art. 178a § 1 k.k., także w chwili prowadzenia pojazdu mechanicznego.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego podkreślano, iż użyty przez ustawodawcę w art. 130 § 1 u.s.p., zwrot „czyn dokonany”, rozumieć należy jako sytuację, w której nie chodzi jeszcze o formalne zarzucenie lub stwierdzenie określonego czynu, lecz jedynie o „domniemanie dokonania czynu” przez sędziego, którego przyjęcie jest uzasadnione w świetle okoliczności faktycznych konkretnej sprawy (por. np. uchwała Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 11 marca 2004 r., sygn. akt SNO 8/04. OSNSD 2004, nr 1, poz. 1).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy zawiesił X. Y. - sędziego Sądu Okręgowego w [...], w czynnościach służbowych do dnia 1 listopada 2025 r., uznając, iż ten okres pozwoli na ewentualne uruchomienie postępowania w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej oraz jest wystarczający do przeprowadzenia czynności wyjaśniających przez właściwego rzecznika dyscyplinarnego.

Marek Molczyk Wiesław Kozielowicz Barbara Skoczowska

[r.g.]

[a.ł.]